

Zásady novely rozúčtovacího řádu DILIA

Letošní novela rozúčtovacího řádu je z velké části reakcí na velkou novelu autorského zákona („AZ“), ke které došlo zákonem č. 102/2017 Sb. v loňském dubnu (dále jen „Novela AZ“), je tedy z větší části provedením požadavků novelizovaného autorského zákona. Materiál níže shrnuje a popisuje nejzásadnější změny znění rozúčtovacího řádu.

1. Rozdělení příjmů z výkonu práv a příjmů z investování příjmů mezi autory a stanovení srážky pro DILIA

Novela AZ rozlišuje mezi příjmy z výkonu práv a příjmy z investování příjmů z výkonu práv (dále jen „příjmy z investování“, dohromady s příjmy z výkonu práv „příjmy“, srov. § 96f odst. 4 a 99c odst. 2 AZ). Požaduje, aby příjmy z výkonu práv a příjmy z investování sloužily výhradně k rozdělení a vyplacení nositelům práv nebo k úhradě nákladů na kolektivní správu práv. (§ 99 odst. 3 AZ)

Při činnosti kolektivního správce je třeba rozlišovat mezi pravidly pro investování příjmů z výkonu práv a pravidly pro rozdělení příjmů z výkonu práv, resp. příjmů z investování příjmů z výkonu práv.

Obojí pravidla má schválit valná hromada.

Zatímco pravidla pro investování příjmů by měla schvalovat valná hromada ad hoc a to pro příslušné období jako samostatné dokumenty (jako např. investiční strategie, postup pro rozvrh investičních rizik), rozdělení příjmů z výkonu práv a z jejich investování by měl upravovat rozúčtovací řád (dále také „RŘ“).

Navrhují se proto následující změny rozúčtovacího řádu:

1. Pravidla pro rozdělení příjmů z výkonu práv rozúčtovací řád obsahoval odděleně pro povinnou kolektivní správu a dobrovolnou kolektivní správu ve svých čl. 5 a 6. S ohledem na výslovné zavedení termínu „rozšířená kolektivní správa“ novelou AZ a vymezení práv spravovaných v tomto režimu, byla pravidla pro rozdělení odměn také členěna podle těchto režimů. Nově tedy čl. 5 upravuje rozdělování odměn vybraných v rámci povinné kolektivní správy, čl. 6 v rámci rozšířené kolektivní správy a čl. 7 v rámci dobrovolné kolektivní správy. Samostatný čl. 8 pak upravuje rozdělování odměn vybraných při licencování osiřelých děl, pro které AZ po novele zakotvil režim „sui generis“ ve svém § 103.

2. Příjmy z investování příjmů z výkonu práv se nabízí primárně použít k úhradě nákladů na kolektivní správu. Pravidla pro nakládání s příjmy z investování příjmů z výkonu práv jsou upravena v čl. 9 odst. 9.6. (čl. 7 z RŘ).

Nová je i úprava srážek z příjmů (srov. § 99b AZ). Kolektivnímu správci přibyla možnost případně z příjmů získaných při výkonu kolektivní správy poskytovat sociální, kulturní nebo vzdělávací služby (tj. vytvářet a využívat tzv. sociální či kulturní fondy kolektivních správců). Tato možnost je upravena taktéž v čl. 9 odst. 9.5.

Ostatní změny znění původního čl. 7 rozúčtovacího řádu upravující způsob stanovení srážek z příjmů z výkonu kolektivní správy jsou více méně formální úpravou reagující na nové požadavky podrobnější úpravy této problematiky po novele AZ. Ze stejného důvodu je odstraněno i výslovné vyčíslení výše nákladů na 10 % v případě adresných odměn z rozúčtovacího řádu. Výše srážek bude tedy do budoucna i v případě adresných odměn každoročně schvalována valnou hromadou.

2. Stanovení lhůt pro rozdělení příjmů kolektivního správce mezi nositele práv

Autorský zákon nově stanoví přesné lhůty, ve kterých je kolektivní správce povinen inkasované odměny vyplatit nositelům práv, a to poměrně detailně. (Srov. § 99c odst. 2 AZ a 99d odst. 2 AZ). V návaznosti na citovanou úpravu novela rozúčtovacího řádu upravuje pravidla pro vyúčtování a výplatu odměn v čl. 12 RŘ. Veškeré úpravy učiněné v citovaném článku jsou provedením zákonné úpravy.

3. Pravidla pro použití nerozdělitelných příjmů

Jde o pravidla, jak nakládat s odměnami nositelů práv, jimž odměny nebylo možné vyplatit v termínech uvedených pod bodem 2 a kteří nemohli být určeni nebo nalezeni postupem upraveným zákonem v § 99c AZ.

Zákonem stanovený postup je následující.

- Pokud DILIA není s to odměny vyplatit (nositel práv je neznámý nebo nereaguje), je povinna identifikaci autora, zdroj a výši odměn zveřejnit interně, svým členům a následně na internetu po dobu 3 let.
- Pokud ani na základě tohoto kroku není s to nositele najít nebo přimět k přihlášení se do evidence kolektivní správy, jsou takové odměny považovány za nerozdělitelné a o naložení s nimi rozhoduje valná hromada.

Předmětná úprava je zakotvena v čl. 12 odst. 12.6. Jako základní princip je navrhováno, že nerozdělitelné odměny se po provedení výše popsaného zákonného postupu a uplynutí tří let rozdělí ostatním nositelům práv v rámci příslušného zdroje.

4. Rozúčtování odměn, které budou vybrány na základě nové úpravy rozšířené kolektivní správy

Jak již je uvedeno výše, autorský zákon po novele upravuje nově oblast rozšířené kolektivní správy. Rozdělování odměn vybraných při výkonu rozšířené kolektivní správy, kde DILIA odměny reálně vybírá, je nově upraveno v samostatném čl. 6.

5. Rozúčtování odměn vybraných při licencování užití osiřelých děl

DILIA je nově oprávněna k poskytování licencí za neznámé nositele práv k tzv. osiřelým dílům. Nastavila proto interní proces, jak osiřelá díla dokumentovat a evidovat. Novela rozúčtovacího řádu pak v samostatném čl. 8 upravuje vyúčtování odměn inkasovaných za užití osiřelých děl. Bude se jednat zpravidla o identifikovatelné odměny a adresné vyúčtování. V případě, že se nositel práv po odlicencování objeví, bude adresná odměna uhrazena jemu, pokud ne, bude v souladu se zákonnou úpravou po třech letech od udělení licence vyplacena Státnímu fondu kinematografie, resp. Státnímu fondu kultury. V případě, že bude licencování osiřelých děl licencováno hromadnou smlouvou na určitý způsob užití vykonávaný v rámci dobrovolné kolektivní správy, bude vyúčtování odměn osiřelých děl řešeno podle téhož ustanovení rozúčtovacího řádu, jak tomu bude u děl zastupovaných autorů.

6. Zavedení nových kategorií formátů díla.

Zejména na pomezí publicistiky, reality show a dokumentární tvorby v posledních letech vznikla řada nových televizních formátů. DILIA eviduje užití děl na základě dat od dodavatele TV programů pro televizní portály (komerční zdroj nezávislý na vysílatelích). Informace o dílech doplňuje na veřejně dostupných databázích. S ohledem na vývoj programování stávajících i nových TV stanic a praxi evidence děl do kolektivní správy navrhujeme zařazení tří nových kategorií do koeficientu formátu díla:

KOEFICIENT FORMÁTU DÍLA (KFD) BEZE ZMĚNY (PRO SROVNÁNÍ)

Seriál do 13ti dílů	4
Velký dokument (délka nad 60 minut)	4
Malý dokument (délka do 60 minut včetně)	3

NOVÉ:

Dokumentární série malá (do 13 dílů včetně)	2
Dokumentární série velká (14 dílů a více)	1
Seriál o 14ti až 26ti dílech	3 (původně 2)
Seriál o 27 a více dílech	1

Uvedený koeficient bude doplněn do čl. 5 odst. 5.1. bodu 5.1.1. a odst. 5.3. bodu 5.3.2.

7. Změny v kategorizaci děl při rozúčtování náhradních odměn v oblasti reprografie

Problém při evidenci způsobuje způsob ohlašování, resp. rozlišování mezi kategoriemi literatury vědecké, odborné a populárně-naučné. Z praxe evidence děl do kolektivní správy se ukazuje, že kategorie „odborná literatura“ je příliš obecná a stává se „sběrnou“ kategorií pro nesrovnatelnou škálu ohlašovaných děl.

Navrhujeme proto uvedenou kategorii vypustit:

KOEFICIENT ZPŮSOBU UŽITÍ /KZU/

Knižní vydání:

literatura vědecká, odborná a učebnice	3
populárně-naučná literatura, poezie, kartografická díla	2
ostatní literatura	1

Uvedený koeficient bude doplněn do čl. 5 odst. 5.2. bodu 5.2.1.

8. Ostatní změny

Mimo výše uvedené ucelené okruhy změn obsahuje návrh novely rozúčtovacího řádu množství jednotlivých změn, které jsou ovšem buď doslovnou korekcí terminologickou či právní dle AZ po novele nebo korekcí faktickou (srov. zejm. změny v čl. 1 – 4 RŘ, např. změna „občanského sdružení“ na „spolek“, „správní rady“ na „dozorčí radu“, doplnění výčtu oprávnění k výkonu kolektivní správy apod.).

V Praze dne 9. 3. 2018

Jiří Srstka a Jan Barták